

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΔΕΚ - ΠΕΚ (2009)

- Προτάσεις της Γενικής Εισαγγελέως Juliane Kokott στην υπόθεση [C-378/08](#), [C-379/08](#), [C-380/08](#) ERG and others v. Ministero dello Sviluppo Economico (22-10-2009)

Οι προτάσεις της Γ.Ε. αναφέρονται σε προδικαστικό ερώτημα που απηύθυνε στο ΔΕΚ δικαστήριο της Σικελίας σχετικά με την εμπλοκή δημόσιων αρχών και επιχειρήσεων σχετικά με τη ρύπανση της παραθαλάσσιας πόλης Augusta. Ζητήθηκε από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, εκ μέρους των αρμόδιων αρχών, να αποκαταστήσουν το βυθό στη Radia di Augusta που ρυπάνθηκε από τις δραστηριότητές τους κατά την κατασκευή ενός φράγματος. Οι επιχειρήσεις πρόβαλλαν το επιχείρημα ότι οι αρμόδιες ιταλικές αρχές δεν διεξήγαγαν ΜΠΕ πριν λάβουν την παραπάνω απόφαση αποκατάστασης του χώρου. Η Γ.Ε. Kokott επεσήμανε ότι οι εθνικές αρχές μπορούν σε ειδικές περιπτώσεις να απαιτούν προληπτικά ή αποκαταστατικά μέτρα χωρίς προηγούμενη ΜΠΕ. Περαιτέρω η Γ.Ε. Kokott υπογράμμισε ότι υπό το καθεστώς της οδηγίας 2004/35/ΕΚ για την περιβαλλοντική ευθύνη, όσες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται σε χώρους που είναι ρυπασμένοι, είναι υπεύθυνες για τη δημιουργηθείσα περιβαλλοντική ζημία, χωρίς να είναι υποχρεωτικό να έχει προσδιοριστεί εκ των προτέρων ποιος προκάλεσε τη ζημία, εάν φυσικά δεν έχει ήδη αποδειχθεί ποιος συγκεκριμένα προκάλεσε τη ζημία. Η Γ.Ε. Kokott στη συνέχεια τόνισε ότι οι κοινοτικές ρυθμίσεις για την περιβαλλοντική ευθύνη εφαρμόζονται μόνο για ζημίες που προκλήθηκαν από δραστηριότητες που έλαβαν χώρα μετά τις 30 Απριλίου 2009 οι οποίες, ωστόσο, μπορούν να αποτελούν συνέχεια δραστηριοτήτων που έλαβαν χώρα πριν από την ως άνω ημερομηνία αν και είναι δύσκολο να προσδιοριστεί ποιες δραστηριότητες (πριν ή μετά την ως άνω ημερομηνία) προκάλεσαν τη ζημία.

- [Υπόθεση C-115/08](#) Land Oberosterreich v. CEZ (27-10-2009)

Το αίτημα για υποβολή προδικαστικού ερωτήματος στο ΔΕΚ έγινε στα πλαίσια δίκης σχετικά με τις υπαρκτές ή επιγενόμενες προσβολές σε ανθρώπους και στο περιβάλλον της επαρχίας Oberosterreich (Αυστρία) από την έκθεση στην ιοντίζουσα ακτινοβολία που προέρχεται από τη δραστηριότητα πυρηνικών εγκαταστάσεων της εταιρίας CEZ που βρίσκονται στην πόλη Temelin της Τσεχίας. Στην Αυστρία, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, ο ιδιοκτήτης ακινήτου μπορεί να απαιτήσει την άρση της προσβολής που προέρχεται από δραστηριότητα που βρίσκεται σε γειτονικό ακίνητο στο βαθμό που υπάρχει υπέρβαση των θεσπισμένων με νόμο ορίων. Περαιτέρω, εάν η προσβολή

προέρχεται από εγκατάσταση που είναι νόμιμα αδειοδοτημένη, τότε ο ιδιοκτήτης του βλαπτόμενου ακινήτου μπορεί μόνο να ενάγει τον βλάπτοντα για τη ζημία που τυχόν υπέστη. Το δικαστήριο της Αυστρίας ζήτησε από το ΔΕΚ να απαντήσει κατά πόσο η απαγόρευση διακρίσεων με βάση την εθνικότητα επιτρέπει διαφορετική αντιμετώπιση των βιομηχανικών εγκαταστάσεων που αδειοδοτήθηκαν από τις αρμόδιες εθνικές αρχές και εκείνων που αδειοδοτήθηκαν από τις αρχές ενός άλλου κράτους μέλους. Το ΔΕΚ έκρινε ότι η Αυστρία δεν μπορεί να δικαιολογήσει τη διάκριση εις βάρος της νόμιμης αδειοδότησης από τις αρχές της Τσεχίας της βλάπτουσας επιχείρησης με το επιχείρημα ότι είναι αναγκαία για την προστασία της υγείας, του περιβάλλοντος και της ιδιοκτησίας. Το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι η υπάρχουσα κοινοτική νομοθεσία, μέρος της οποίας αποτελεί και η εν λόγω αδειοδότηση, αποσκοπεί ακριβώς στην εξασφάλιση της προστασίας των ως άνω αξιών χωρίς καμία διάκριση.

[-Υπόθεση C-188/08](#) Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (29-10-2009)

Το Δικαστήριο καταδίκασε την Ιρλανδία διότι παρέλειψε να λάβει όλα τα αναγκαία νομοθετικά, διοικητικά και κανονιστικά μέτρα ώστε να συμμορφωθεί με τα άρθρα 4 και 8 της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ για τα απόβλητα σε ό,τι αφορά τα λύματα αγροτικών περιοχών που διατίθενται σε σηπτικούς βόθρους ή σε άλλα ατομικά συστήματα διαχείρισης λυμάτων.

[-Υπόθεση T-212/06](#) Browland Dairy Products κατά Επιτροπής (29-10-2009)

Το ΠΕΚ απέρριψε την αγωγή για ζημία των εναγόντων εξ αιτίας της άρνησης της Επιτροπής να διανείμει, σύμφωνα με το άρθρο 50 (σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης) του Κανονισμού 178/2002 για τα τρόφιμα, μια συμπληρωματική προειδοποίηση που θα πληροφορούσε ότι η αρμόδια αρχή της Μ. Βρετανίας συμφωνούσε να διατεθεί στην αγορά το τυρόγαλο της ενάγουσας. Το ΠΕΚ έκρινε ότι η αγωγή είναι απαράδεκτη διότι στηρίχθηκε στο γεγονός ότι η Επιτροπή εξέφρασε μια άποψη η οποία όμως είναι χωρίς δεσμευτικά αποτελέσματα για την αρμόδια εθνική αρχή του κράτους μέλους. Το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι μόνο η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους έχει την ευθύνη της προειδοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 50(3) του Κανονισμού αριθ. 178/2002

[-Υπόθεση T-380/06](#) Vischim Srl κατά Επιτροπής (7/10//2009)

Στην εν λόγω υπόθεση η αιτούσα εταιρία ζήτησε την ακύρωση του άρθρου 2 παρ. 2 της οδηγίας 2006/76/ΕΚ για την τροποποίηση της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ όσον αφορά τις προδιαγραφές της δραστικής ουσίας χλωροθαλονίλης. Σύμφωνα με την αιτούσα, οι νέοι κανόνες σχετικά με τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων

δεν προέβλεπαν εύλογα χρονικά όρια εντός των οποίων κάθε κράτος μέλος και οι αιτούντες θα μπορούσαν να προετοιμαστούν ώστε να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις αλλά αντίθετα προέβλεπαν αναδρομική ισχύ των διατάξεων. Το ΠΕΚ απέρριψε την προσφυγή εκτιμώντας ότι η προσβαλλόμενη οδηγία δεν αντικατέστησε την οδηγία 2005/53/EK αλλά απλώς τροποποιεί το παράρτημα Ι της οδηγίας 91/414 αναφορικά με την επίδικη δραστική ουσία. Σύμφωνα με το Δικαστήριο η προσβαλλόμενη οδηγία δεν επηρεάζει σε καμία περίπτωση τη διαδικασία για την ένταξη της επίδικης ουσίας στο παράρτημα Ι της οδηγίας 91/414.

[-Υπόθεση T-420/05](#) Vischim Srl κατά Επιτροπής (7/10//2009)

Η προσφεύγουσα εταιρία ζήτησε τη μερική ακύρωση της οδηγίας 2005/53/EK με την οποία εντάχθηκε στο παράρτημα Ι της οδηγίας 91/414 η δραστική ουσία χλωροθαλονίλη υπό την προϋπόθεση ότι τα κράτη μέλη επιθυμούν να κυκλοφορεί στην αγορά μέχρι τον Αύγουστο 2006. Η αιτούσα ισχυρίστηκε ότι παρανόμως απερρίφθη ως ο κύριος πάροχος των δεδομένων και ότι οι μελέτες της απεσύρθησαν παρανόμως από το παράρτημα IIIA της επιστημονικής έκθεσης. Η αιτούσα ομοίως ισχυρίστηκε ότι αποκλείστηκε από κρίσιμες συναντήσεις της επιστημονικής επιτροπής, κατά παραβίαση του Κανονισμού 3600/92 και ότι ο αποκλεισμός της επίδικης ουσίας από το παράρτημα Ι της οδηγίας 91/414 ήταν παράνομος. Το ΠΕΚ απέρριψε όλους τους ισχυρισμούς της αιτούσας εταιρίας.

[-Υπόθεση C-263/08](#) Djurgarden-Lilla Vartans Miljoskyddsforening κατά Stockholms kommun genom dess marknamnd (15/10/2009)

Το ΔΕΚ εξέτασε το προδικαστικό ερώτημα που αφορούσε σε ερμηνεία του δικαιώματος του κοινού στην πρόσβαση σε διαδικασία εξέτασης ώστε να κριθούν οι αποφάσεις με τις οποίες αδειοδοτούνται έργα που ενδεχομένως θα έχουν αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Το εθνικό δικαστήριο της Σουηδίας ζήτησε από το ΔΕΚ να προσδιορίσει κατά πόσο το άρθρο 10α της οδηγίας 85/337, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2003/35 εναρμονίζοντάς την με τη σύμβαση Aarhus, επιτρέπει στο 'ενδιαφερόμενο κοινό' απεριόριστη πρόσβαση στα δικαστήρια όταν έχει συμμετάσχει ήδη στη διαδικασία αδειοδότησης του σχεδίου. Το ΔΕΚ έκρινε ότι τα μέλη του 'ενδιαφερόμενου κοινού' με την έννοια των άρθρων 1(2) και 10α της οδηγίας 85/337, πρέπει να έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στα δικαστήρια ώστε να προσβάλουν αποφάσεις με τις οποίες εγκρίθηκαν σχέδια, ανεξάρτητα από το αν έλαβαν ή όχι μέρος στη διαδικασία αδειοδότησης του σχεδίου και εξέφρασαν τις απόψεις τους. Επί πλέον, το ΔΕΚ έκρινε ότι αν και το άρθρο 10α επιτρέπει στα κράτη μέλη να ορίσουν τους όρους με τους οποίους θα μπορεί μια ΜΚΟ να προσφύγει στο δικαστήριο, αυτοί οι όροι θα πρέπει α) να εξασφαλίζουν 'ευρεία δυνατότητα πρόσβασης στη δικαιοσύνη' και β) να καθιστούν εφικτές τις προβλέψεις της οδηγίας 85/337 αναφορικά με τα ένδικα βοηθήματα. Το ΔΕΚ κατέληξε στην κρίση ότι το άρθρο 10α της οδηγίας

αποκλείει τη θέσπιση εθνικής ρύθμισης με την οποία ορίζεται ο αριθμός των 2.000 μελών ως προϋπόθεση για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη μιας ΜΚΟ.

[-Υπόθεση C-425/08](#) Enviro Tech (Europe) κατά Βελγίου (15/10/2009)

Το δικαστήριο του Βελγίου απαυθύνει προδικαστικό ερώτημα στο ΔΕΚ με το οποίο του ζητά να κρίνει το κύρος της οδηγίας 2004/73/EK και κατά πόσο είναι συμβατή με την οδηγία 67/548/EOK σχετικά με την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση επικίνδυνων ουσιών. Το ΔΕΚ έκρινε ότι είναι νόμιμη η οδηγία 2004/73 στο βαθμό που ταξινομεί την ουσία n-propyl bromide ως εξαιρετικά εύφλεκτη και τοξική στην αναπαραγωγή στην κατηγορία 2 (R 60).

[-Υπόθεση C-255/08](#) Επιτροπή κατά Ολλανδίας (15/10/2009)

Το ΔΕΚ καταδίκασε την Ολλανδία διότι δεν έλαβε τα αναγκαία μέτρα για να εφαρμόσει ορθά τα άρθρα 4(2) και (3) σε συνδυασμό με τα παραρτήματα II και III της οδηγίας 85/337/EOK για την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον.

[-Υπόθεση C-30/09](#) Επιτροπή κατά Πορτογαλίας (15/10/2009)

Το ΔΕΚ αναγνώρισε ότι η Πορτογαλία δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις που υπέχει σύμφωνα με το άρθρο 11 της οδηγίας 96/82/EK σχετικά με τον έλεγχο των ατυχημάτων μεγάλης έκτασης διότι δεν καθόρισε εξωτερικά σχέδια έκτακτης ανάγκης για τα εργοστάσια για τα οποία απαιτούνται.

[-Υπόθεση C-286/08](#) Επιτροπή κατά Ελλάδος (10/9/2009)

Το ΔΕΚ έκρινε ότι η Ελλάδα παρέβη τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από τα άρθρα 1(2) και 6 της οδηγίας 91/698/EOK για τα επικίνδυνα απόβλητα, σε συνδυασμό με τα άρθρα 5(1) και (2) και 7(1) της οδηγίας 2006/12/EK για τα απόβλητα διότι δεν κατήρτισε εντός εύλογου χρονικού διαστήματος ένα σχέδιο διαχείρισης των επικινδύνων αποβλήτων και δεν δημιούργησε ένα ολοκληρωμένο και κατάλληλο δίκτυο εγκαταστάσεων διάθεσης των επικινδύνων αποβλήτων έτσι ώστε να εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας. Επί πλέον, το Δικαστήριο καταδίκασε την Ελλάδα διότι δεν έλαβε τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει, όσον αφορά στη διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων, την τήρηση των άρθρων 4 και 8 της οδηγίας 2006/12/EK για τα απόβλητα και των

άρθρων 3(1), 6,7,8,9,13 και 14 της οδηγίας 1999/31/EK για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων.

[-Υπόθεση C-76/08](#) Επιτροπή κατά Μάλτας (10/9/2009)

Το ΔΕΚ έκρινε ότι, επιτρέποντας την έναρξη της θήρας ορτυκιού και τρυγονιού κατά την εαρινή περίοδο αποδημίας κατά τα έτη 2004 έως 2007 χωρίς να τηρήσει τις προϋποθέσεις του άρθρου 9(1) της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ περί διατηρήσεως των αγρίων πτηνών, η Μάλτα παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την ως άνω οδηγία. Η τελευταία προβλέπει ότι επιτρέπονται να θηρεύονται ορισμένα είδη πτηνών αλλά τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν ότι η κυνηγητική πρακτική θα ακολουθεί τις αρχές συνετής χρήσης και θα ασκούν έλεγχο σχετικά με τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας των ειδών. Ειδικότερα, τα αποδημητικά είδη δεν πρέπει να θηρεύονται κατά τη διάρκεια της επιστροφής τους στον τόπο φωλεοποίησης. Αποκλίσεις επιτρέπονται μόνο όταν δεν υπάρχει άλλη ικανοποιητική λύση. Στην εν λόγω υπόθεση, το Δικαστήριο εκτίμησε ότι η έναρξη της θήρας ορτυκιού και τρυγονιού κατά την εαρινή περίοδο αποδημίας δηλαδή κατά την επιστροφή τους στον τόπο φωλεοποίησης, η οποία έχει σαν αποτέλεσμα μια αυξημένη κατά τρεις φορές θνησιμότητα για τα ορτύκια που μεταφράζεται σε 15.000 περίπου φονευόμενα πτηνά και κατά οκτώ φορές θνησιμότητα για τα τρυγόνια που μεταφράζεται σε 32.000 περίπου φονευόμενα πτηνά σε σχέση με τη θήρα κατά τη φθινοπωρινή περίοδο, δεν συνιστά λύση πρόσφορη και αυστηρά ανάλογη προς το στόχο της διατηρήσεως των ειδών που επιδιώκει η οδηγία.

[-Υπόθεση C-100/08](#) Επιτροπή κατά Βελγίου (10/9/2009)

Το ΔΕΚ καταδίκασε το Βέλγιο για τη μη τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το άρθρο 28 ΕΚ, υποβάλλοντας την εισαγωγή, κατοχή και πώληση πτηνών γεννημένων και μεγαλωμένων σε συνθήκες περιορισμού τα οποία διατέθηκαν νόμιμα στην αγορά άλλων κρατών μελών, σε αυστηρό καθεστώς που επιβάλλει σε όσους συμμετέχουν στην αγορά να τροποποιούν το σήμα των δειγμάτων των πτηνών ώστε να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της βελγικής νομοθεσίας και να μην δέχονται το σήμα που υιοθετήθηκε στα άλλα κράτη μέλη ούτε τα πιστοποιητικά που εκδόθηκαν σύμφωνα με τον Κανονισμό 339/97 του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία των ειδών πανίδας και χλωρίδας μέσω του ελέγχου του εμπορίου τους. Επί πλέον, το Δικαστήριο κατεδίκασε το Βέλγιο για τη μη τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το άρθρο 28 ΕΚ διότι στέρησε από τους εμπορους τη δυνατότητα να επιτύχουν εξαιρέσεις από την απαγόρευση κατοχής ιθαγενών ευρωπαϊκών πτηνών που διατέθηκαν νόμιμα στην αγορά άλλων κρατών μελών. Το Δικαστήριο έκρινε, λοιπόν, ότι αυτά τα μέτρα συνιστούν μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος σε ό,τι αφορά στους ποσοτικούς περιορισμούς και, κατά συνέπεια, απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 28 ΕΚ.

- Προτάσεις της Γενικής Εισαγγελέως Eleanor Sharpston στην [υπόθεση C-263/08 Djurgarden-Lilla Vartans](#) κατά Stockholms Kommun genom dess marknamnd (2-7-2009)

Η υπόθεση αφορά σε προδικαστικό ερώτημα που έθεσε το Ανώτατο Δικαστήριο της Σουηδίας στο ΔΕΚ σύμφωνα με το άρθρο 234 ΕΚ. Το ερώτημα αναφέρεται στην ερμηνεία της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2003/35/ΕΚ και ισχύει, σχετικά με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον σχεδίων ή έργων (οδηγία ΕΠΕ). Το προδικαστικό ερώτημα έχει κατά βάση δύο σκέλη: α) κατά πόσο η οδηγία ΕΠΕ μπορεί να ερμηνευτεί ότι επιτρέπει σε εθνικές νομοθεσίες να θέσουν περιορισμούς στην πρόσβαση στη δικαιοσύνη των περιβαλλοντικών ΜΚΟ και συγκεκριμένα εάν η προϋπόθεση της εγγραφής σε μια ΜΚΟ τουλάχιστον 2.000 μελών ώστε να έχει πρόσβαση στη δικαιοσύνη -όπως προβλέπει η σουηδική νομοθεσία- είναι συμβατή με τις ρυθμίσεις της οδηγίας ΕΠΕ. β) εάν οι εργασίες για να υπογειοποιηθούν γραμμές μεταφοράς (ΓΜ) ηλεκτρικής ενέργειας και η άντληση υπόγειων υδάτων που θα επιτρέψει την κατασκευή του ορύγματος θεωρούνται 'σχέδιο' από αυτά που υπάγονται στο παράρτημα II της ως άνω οδηγίας ΕΠΕ.

Η απάντηση της Γ. Εισαγγελέως στο πρώτο ερώτημα είναι ότι ο όρος που τίθεται δηλαδή του μίνιμουμ ορίου των 2.000 μελών για να έχει η ΜΚΟ πρόσβαση στη δικαιοσύνη, είναι αντίθετος τόσο προς την οδηγία ΕΠΕ όσο και προς την Σύμβαση Aarhus. Ένα επιχείρημα, μεταξύ των άλλων, είναι ότι η θέσπιση μίνιμουμ ορίου εγγραφής μελών σε μια ΜΚΟ ώστε να έχει πρόσβαση στη δικαιοσύνη, οδηγεί σε μείωση της προστασίας του περιβάλλοντος σε τοπικό επίπεδο καθώς δεν θα είναι δυνατή η πλήρωση μιας τέτοιας προϋπόθεσης.

Σε ό,τι αφορά στο δεύτερο ερώτημα η απάντηση της Γ. Εισαγγελέως παρουσιάζει ενδιαφέρον. Επισημαίνει ότι το σημείο 10 του παραρτήματος II της οδηγίας ΕΠΕ πρέπει να ερμηνευτεί ότι περιλαμβάνει την άντληση υπόγειων υδάτων, που γίνεται κατά τη φάση κατασκευής των υπόγειων ΓΜ ηλεκτρικής ενέργειας, όπως και την τεχνητή αναπλήρωσή τους από κοινού με την κατασκευή και συντήρηση των

εγκαταστάσεων που είναι αναγκαίες για τις ως άνω εργασίες. Η σημασία της πρότασης της Γ. Εισαγγελέως έγκειται στο ότι πολλές εθνικές νομοθεσίες (μεταξύ των οποίων και η ελληνική) εξαιρούν τις υπόγειες ΓΜ από τις ρυθμίσεις της οδηγίας ΕΠΕ και στο βαθμό που η υπογειοποίηση συναρτάται με την άντληση υπόγειων υδάτων -πράγμα που συμβαίνει σχεδόν πάντοτε- οι εργασίες υπογειοποίησης ΓΜ ηλεκτρικής ενέργειας υπάγονται στις ρυθμίσεις της οδηγίας ΕΠΕ.

Προτάσεις της Γενικής Εισαγγελέως Julian Kokott στην [υπόθεση C-241/08](#) Επιτροπή κατά Γαλλίας (25-6-2009)

Η υπόθεση αφορά στο ζήτημα εάν και κατά πόσο η Γαλλία μετέφερε ορθά στο εθνικό της δίκαιο τις παραγράφους 2, 3 και 4 του άρθρου 6 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τους οικοτόπους. Η αφετηρία των σκέψεων της Γενικής Εισαγγελέως είναι η διαπίστωση ότι η ακρίβεια της μεταφοράς της οδηγίας στα εθνικά δίκαια είναι καίριας σημασίας διότι πρόκειται για πολύπλοκες και τεχνικού χαρακτήρα ρυθμίσεις που αφορούν σε ένα υψηλό στόχο, στην προστασία της βιοποικιλότητας ως κοινής κληρονομιάς της Ευρώπης. Με την έννοια αυτή εκτιμά ότι οι εθνικές ρυθμίσεις της Γαλλίας που μεταφέρουν την παράγραφο 2 του άρθρου 6 της οδηγίας δεν είναι σαφείς κυρίως σε ό,τι αφορά στις έννοιες των στόχων διατήρησης, της ακεραιότητας του τόπου και των σημαντικών επιπτώσεων.

Σε ό,τι αφορά στην εθνική νομοθεσία μεταφοράς της παραγράφου 3 του άρθρου 6 της οδηγίας, εστιάζει την προσοχή της και επισημαίνει δύο σημεία. Πρώτον, είναι πολύ ευρεία η εξαίρεση από την υπαγωγή στην παρ. 3 του άρθρου 6 των έργων ή δραστηριοτήτων που προβλέπονται στα contrats 2000 (πρόκειται για συμφωνίες με χρήστες ακινήτων σε προστατευόμενες περιοχές που επιτρέπουν δραστηριότητες που δεν επιδρούν αρνητικά στους στόχους διατήρησης). Δεύτερον, τα σχέδια που δεν υπάγονται σε αδειοδότηση θα πρέπει να υποβάλλονται και αυτά σε εκτίμηση εάν ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στους στόχους διατήρησης.

Για την εξέταση των εναλλακτικών λύσεων υπογραμμίζει ότι αυτή δεν είναι υποχρεωτική όταν η εκτίμηση για τις επιπτώσεις αποβαίνει αρνητική. Ωστόσο, στο στάδιο της παραγράφου 4 του άρθρου 6 (μετά δηλαδή την εκτίμηση) δεν αρκεί απλώς να αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους δεν υπάρχει εναλλακτική λύση. Θα πρέπει επίσης οι αρμόδιες αρχές να κάνουν γνωστά τα επιχειρήματα υπέρ των εναλλακτικών λύσεων ώστε στη συνέχεια να μπορέσουν να παρακάμψουν τα ίδια αυτά επιχειρήματα.

Με βάση τα παραπάνω, η Julian Kokott οδηγείται στο συμπέρασμα ότι η Γαλλία δεν μετέφερε ορθά στο εθνικό της δίκαιο τις παραγράφους 2, 3 και 4 του άρθρου 6 της οδηγίας.

Προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα Ruiz-Jarabo Colomer στην [υπόθεση C-205/08](#) (25-6-2009)

Η υπόθεση αφορά σε προδικαστικό ερώτημα που έθεσε το Umweltsenat (περιβαλλοντικό δικαστήριο της Αυστρίας) στο ΔΕΚ σύμφωνα με το άρθρο 234 ΕΚ. Το ερώτημα αναφέρεται στην ερμηνεία της οδηγίας ΕΠΕ (85/337/ΕΟΚ όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) και συγκεκριμένα εάν οι γραμμές μεταφοράς (ΓΜ) ηλεκτρικής ενέργειας που προβλέπονται στο παράρτημα Ι σημείο 20 της ως άνω οδηγίας, πρέπει να μετρώνται περιοριζόμενες σε ένα κράτος μέλος ή λαμβάνοντας υπόψη το πραγματικό μήκος τους όταν διασχίζουν τα σύνορα δύο ή περισσότερων κρατών μελών. Το ζήτημα προέκυψε από το κοινό έργο δημιουργίας ΓΜ από την Ιταλία και την Αυστρία. Στη μεν πρώτη το μήκος των ΓΜ είναι 41 km και υπάγεται στην οδηγία ΕΠΕ, στη δε δεύτερη είναι 7 km και δεν υπάγεται στην ως άνω οδηγία. Ο Γ. Εισαγγελέας υπογραμμίζει ότι πρέπει το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας να είναι εκτεταμένο και ο στόχος της ευρύς. Παράλληλα επισημαίνει ότι κατά πάγια νομολογία, δεν επιτρέπεται η κατάτμηση των σχεδίων να οδηγεί στη μη υπαγωγή τους στην οδηγία ΕΠΕ. Το πιο ενδιαφέρον σημείο των προτάσεων είναι η νομικοπολιτική προσέγγιση που επιχειρεί όταν υποστηρίζει ότι η ύπαρξη των εθνικών συνόρων δεν σημαίνει ότι σταματά εκεί η ρύπανση. Αντίθετα, κυκλοφορεί ελεύθερα «όπως τα πρόσωπα, τα εμπορεύματα, οι υπηρεσίες και τα κεφάλαια». Συνεπώς, δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα εθνικά σύνορα αλλά το σχέδιο συνολικά όταν εκτείνεται σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη. Γι' αυτό το λόγο, συμπεραίνει, η υποχρέωση για ΕΠΕ πρέπει να ειδωθεί υπό το πρίσμα του συνολικού σχεδίου που εκτείνεται σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη. Έτσι θα αποφευχθεί και το χειρότερο σενάριο, η περίπτωση δηλαδή κατά την οποία ένα έργο κατασκευής ΓΜ από δύο κράτη μέλη θα περιλαμβάνει γραμμές μήκους π.χ. 14,5 km για το καθένα από αυτά και δεν θα υπάγεται στις ρυθμίσεις της οδηγίας.

- [Υπόθεση C-368/08](#) Επιτροπή κατά Ελλάδος (ΔΕΚ 19/5/2009)

Το Δικαστήριο καταδίκασε την Ελλάδα διότι δεν ενσωμάτωσε την οδηγία 2004/35/ΕΚ για την περιβαλλοντική ευθύνη εντός του προβλεπόμενου χρόνου (30 Απριλίου 2007).

Αξίζει να σημειωθεί ότι το σχέδιο ΠΔ βρίσκεται στο στάδιο της επεξεργασίας στο ΣτΕ. Στο σχέδιο ΠΔ προβλέπεται ότι η ισχύς του θα αρχίζει από το χρόνο υπογραφής του και όχι από τις 30 Απριλίου 2007. Εάν αυτό παραμείνει είναι βέβαιο ότι θα υπάρξει νέα παραπομπή λόγω παραβίασης της Συνθήκης. Κατά τα άλλα, το σχέδιο ΠΔ προβλέπει τα minima της οδηγίας και δεν κάνει χρήση των άρθρων 174-176 της Συνθήκης, πράγμα που συμβαίνει με πολλά άλλα κράτη μέλη.

-[Υπόθεση C-75/08](#) Mellor v Secretary of State for Communities and Local Government (ΔΕΚ 30/4/2009)

Το ΔΕΚ ασχολήθηκε με προδικαστικό ερώτημα που αφορούσε στο άρθρο 4 της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Η οδηγία προβλέπει ότι ορισμένα σχέδια που αναφέρονται στο παράρτημα II πρέπει να υπόκεινται σε προηγούμενη εκτίμηση μόνο όταν είναι πιθανό ότι έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Το England & Wales Court of Appeal ζήτησε από το Δικαστήριο να απαντήσει κατά πόσο είναι απαραίτητο ή όχι να αιτιολογήσει η αρμόδια αρχή την απόφασή της ότι δεν υπόκειται σε προηγούμενη εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων έργο που αφορά στην κατασκευή νοσοκομείου και περιλαμβάνεται στο παράρτημα II της οδηγίας. Το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 4 της οδηγίας 85/337 πρέπει να ερμηνευτεί ότι δεν είναι απαραίτητη η ως άνω αιτιολόγηση. Εάν, όμως, ένα ενδιαφερόμενο μέρος το απαιτήσει, η αρμόδια διοικητική αρχή είναι υποχρεωμένη να προβεί στην αιτιολόγηση της πράξης της ή να προσκομίσει την κατάλληλη πληροφόρηση και τα σχετικά ντοκουμέντα αναφορικά με το αίτημα που υποβλήθηκε.

-[Υπόθεση C-516/07](#) Επιτροπή κατά Ισπανίας (ΔΕΚ 7/5/2009)

Το ΔΕΚ καταδίκασε την Ισπανία διότι η τελευταία δεν καθόρισε την αρμόδια διοικητική αρχή για κάθε λεκάνη απορροής ποταμού, σύμφωνα με το άρθρο 3(2) της οδηγίας 2000/60/ΕΚ για την κοινοτική δράση στον τομέα της πολιτικής για τα νερά.

-[Υπόθεση C-443/08](#) Επιτροπή κατά Γαλλίας (ΔΕΚ 7/5/2009)

Το Δικαστήριο καταδίκασε τη Γαλλία διότι δεν ενσωμάτωσε πλήρως την οδηγία 1999/13/ΕΚ για τον περιορισμό των εκπομπών οργανικών πτητικών ενώσεων που

οφείλονται στη χρήση οργανικών διαλυτών σε ορισμένες δραστηριότητες και εγκαταστάσεις. Ειδικότερα, το Δικαστήριο έκρινε ότι η Γαλλία δεν μετέφερε ορθά στο εθνικό δίκαιο τους όρους 'μικρή εγκατάσταση' και 'ουσιαστική μετατροπή' σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφοι 3 και 4 αντίστοιχα της οδηγίας.

-[Υπόθεση C-373/07](#) P Mebrom κατά Επιτροπής (ΔΕΚ 2/4/2009)

Το ΔΕΚ απέρριψε την αναίρεση που ασκήθηκε κατά της απόφασης του ΠΕΚ που είχε κρίνει ως αβάσιμη την αίτηση ακύρωσης της απόφασης της Επιτροπής με την οποία δεν παραχωρήθηκαν στους αιτούντες δικαιώματα για εισαγωγή στην Κοινότητα βρωμιούχου μεθυλίου σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 του Κανονισμού 2037/2000 σχετικά με τις ουσίες που καταστρέφουν τη στοιβάδα του όζοντος.

-[Υπόθεση C-401/08](#) Επιτροπή κατά Αυστρίας (ΔΕΚ 2/4/2009)

Το ΔΕΚ καταδίκασε την Αυστρία διότι η τελευταία δεν εκπόνησε εξωτερικά σχέδια επειγόντων περιστατικών για τις εγκαταστάσεις που υπάγονται στην οδηγία 96/82/EK σχετικά με τον έλεγχο ατυχημάτων μεγάλης έκτασης, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2003/105/EK.

-[Υπόθεση C-184/08](#) Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου (ΔΕΚ 24/3/2009)

Το Δικαστήριο έκρινε ότι το Λουξεμβούργο δεν έλαβε ή δεν ανακοίνωσε στην Επιτροπή εντός του προκαθορισμένου χρονικού διαστήματος αποτρεπτικές, αποδοτικές και αναλογικές ποινές για την παραβίαση του Κανονισμού 648/2004 σχετικά με τα απορρυπαντικά.

-[Υπόθεση T-125/07](#) Scientific and Technological Committee of AGH και άλλοι κατά Επιτροπής (ΠΕΚ 25/3/2009)

Στην εν λόγω υπόθεση οι αιτούντες ισχυρίστηκαν ότι η Επιτροπή παρανόμως δεν έλαβε τα κατάλληλα μέτρα που αυτοί πρότειναν, ώστε να αποτραπούν οι αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία του ανθρώπου και στο περιβάλλον που προέρχονται από τις τεχνικές δέσμευσης και υπόγειας αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα που χρηματοδοτούνται από την Ε.Ε. Το Πρωτοδικείο απέρριψε την αίτηση ως απαράδεκτη με το σκεπτικό ότι δεν νομιμοποιούνται ενεργητικά στην άσκησή της σύμφωνα με το άρθρο 232 ΕΚ διότι δεν τους αφορούν ατομικά οι ως άνω παραλείψεις. Επί πλέον το δικαστήριο επισήμανε ότι οι αιτούντες δεν ανέφεραν συγκεκριμένα μέτρα τα οποία θα μπορούσε να λάβει η Επιτροπή για την αποτροπή των παραπάνω κινδύνων.

[-Υπόθεση C-259/08](#) Επιτροπή κατά Ελλάδος (ΔΕΚ 15-1-2009)

Το Δικαστήριο έκρινε ότι η Ελλάδα δεν θέσπισε όλα τα αναγκαία μέτρα για να ενσωματώσει πλήρως στο ελληνικό δίκαιο τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τα άρθρα 3, 4 και 8 της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ περί διατηρήσεως της άγριας ορνιθοπανίδας.

[-Υπόθεση C-552/07](#) Azelvandre (ΔΕΚ 17/2/2009)

Το προδικαστικό ερώτημα του γαλλικού Conseil d'Etat αφορούσε στην ερμηνεία του άρθρου 25 της οδηγίας 2001/18/ΕΚ για τη σκόπιμη απελευθέρωση στο περιβάλλον γενετικά τροποποιημένων οργανισμών (ΓΤΟ). Το άρθρο 25 ρυθμίζει τα ζητήματα πληροφόρησης σχετικά με τους ΓΤΟ, μεταξύ των οποίων και εκείνο που αφορά στην ακριβή τοποθεσία του ακινήτου στο οποίο λαμβάνει χώρα η απελευθέρωση (η καλλιέργεια). Το τελευταίο ήταν που απασχόλησε το ΔΕΚ καθώς εκεί εστιάστηκε και το προδικαστικό ερώτημα του Conseil d'Etat. Το ΔΕΚ έκρινε ότι το άρθρο 25 της ως άνω οδηγίας δεν μπορεί να ερμηνευτεί ότι επιτρέπει στα κράτη μέλη να θεσπίσουν διατάξεις που να περιορίζουν το δικαίωμα όλων να γνωρίζουν την ακριβή τοποθεσία της απελευθέρωσης ΓΤΟ επικαλούμενα λόγους δημόσιας τάξης. Η απόφαση είναι σημαντική διότι στη Γαλλία υπάρχει το πρόβλημα των fauchers (αυτών που καταστρέφουν τις καλλιέργειες ΓΤΟ) που έχει λάβει διαστάσεις και αποτελεί τακτικό θέμα στα ΜΜΕ.

-[Υπόθεση C-473/07](#) Association nationale pour la protection des eaux et rivières (ΔΕΚ 22-1-2009)

Το ΔΕΚ απάντησε σε προδικαστικό ερώτημα που του έθεσε το γαλλικό Conseil d'Etat σχετικά με την οδηγία 96/61/EK για την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο. Το Δικαστήριο έκρινε ότι στον αναφερόμενο στην οδηγία όρο πουλερικά περιλαμβάνονται τα ορτύκια, οι πέρδικες και τα περιστέρια. Εθνική νομοθεσία που στηρίζεται στον αριθμό των ζώων ανά θέση κατά είδος δεν είναι σύμφωνη με την κοινοτική νομοθεσία. Ειδικότερα, αντίκειται στην οδηγία 96/61/EK η εθνική ρύθμιση που καταλήγει σε υπολογισμό των ορίων, πέραν των οποίων απαιτείται άδεια για την εγκατάσταση εντατικής εκτροφής, βάσει ενός συστήματος ισοδυνάμων ζώων που κλιμακώνει τον αριθμό των ζώων ανά θέση ανάλογα με τα είδη, ώστε να λαμβάνεται υπόψη η περιεκτικότητα σε άζωτο που πραγματικά εκλύεται από διαφορετικά είδη.